

POSTANOWIENIE

Dnia 3 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek (przewodniczący)

SSN Leszek Bosek

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

ze skargi A. C.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...)

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie sygn. akt: I ACz (...)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 3 września 2019 r.

1. odrzuca skargę;

2. zwraca ze Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) na rzecz skarżącej – A. C. kwotę 200 (dwieście) złotych tytułem uiszczonej opłaty od skargi.

UZASADNIENIE

Skargą z dnia 11 czerwca 2019 r. A. C., zastępowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego w (...) o: (1) stwierdzenie, że w postępowaniu przed tym Sądem zainicjowanym skargą z dnia 10 maja 2019 r. o wznowienie postępowania doszło do naruszenia prawa skarżącej do rozpoznania stanowiącego integralną część wyżej wskazanej skargi o wznowienie postępowania wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia z dnia 23 stycznia 2019 r. oraz (2) zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) kwoty 2.000 zł w związku ze stwierdzoną przewlekłością postępowania w zakresie rozpoznania

wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego postanowienia z dnia 23 stycznia 2019 r.

Skarżąca w uzasadnieniu swoich wniosków wskazała, że skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 stycznia 2019 r. została wysłana z kancelarii pełnomocnika w dniu 11 maja 2019 r. W skardze zawarto wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia. W ocenie strony skarżącej nie jest to wniosek skomplikowany, a zatem dość łatwy do rozpoznania przez Sąd. Skarżąca skonstatowała, że pomimo, iż od dnia wniesienia skargi nie upłynął dość długi czas, to zasadne jest, aby rozpoznać integralną acz autonomiczną część skargi o wznowienie postępowania, tj. wniosek o wstrzymanie zaskarżonego orzeczenia, a to z uwagi na dobro dziecka, którego postępowanie dotyczy. W związku z powyższym strona skarżąca wniosła o stwierdzenie istnienia zwłoki w postępowaniu w zakresie rozpoznania wpadkowego wniosku, zasądzenie od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego w (...) kwoty 2.000 zł oraz niezwłoczne rozpoznanie wpadkowego wniosku.

W odpowiedzi na skargę z dnia 20 sierpnia 2019 r. Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) wniósł o jej oddalenie. Uzasadniając swoje stanowisko Prezes Sądu Apelacyjnego w (...) wskazał, że dnia 16 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w W. stwierdził wykonalność na terenie RP orzeczenia Sądu Apelacyjnego w (...) z 23 listopada 2016 r. stwierdzającego, że władza rodzicielska A. C. będzie wykonywana wyłącznie przez ojca, ustalającego rezydencję dziecka, regulującego kontakty matki z dzieckiem oraz zakazującego wyjazdu dziecka z terytorium Francji bez zgody obojga rodziców. Zażalenie A. C. tamtejszy Sąd postanowieniem z dnia 23 stycznia 2019 r. oddalił. Powyższe rozstrzygnięcie stało się przedmiotem zaskarżenia skargą kasacyjną oraz skargą o wznowienie postępowania. Skarga kasacyjna została przesłana Sądowi Najwyższemu, który przyjął skargę do rozpoznania. Wobec trwającego postępowania kasacyjnego postępowanie wywołane skargą o wznowienie tamtejszy Sąd postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 r. zawiesił do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej, zaś wniosek o wstrzymanie wykonania postanowienia z 23 stycznia 2019 r. oddalił.

Zdaniem Prezesa Sądu Apelacyjnego w (...) skarga dotycząca przewlekłości rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania postanowienia zawartego w skardze o wznowienie postępowania stała się bezprzedmiotowa, a wcześniej była ona bezzasadna, skoro skarga o wznowienie wpłynęła w maju 2019 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postanowienia.

Rozważania w przedmiotowej sprawie należy rozpocząć od wskazania, że pełnomocnik skarżącej wniósł w dniu 11 maja 2019 r. do Sądu Apelacyjnego w (...) skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 23 stycznia 2019 r. wraz z wnioskiem o wstrzymanie jego wykonalności. Sprawa wpłynęła do Sądu Apelacyjnego w dniu 14 maja 2019 r., a następnie została uzupełniona przez pełnomocnika skarżącej w dniu 23 maja 2019 r. Sprawie przydzielono sędziego referenta oraz wyznaczono skład orzekający w dniu 16 maja 2019 r. Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 23 stycznia 2019 r.

Strona skarżąca wniesioną w przedmiotowej sprawie skargą na przewlekłość postępowania jednoznacznie zakwestionowała czas rozpoznawania przez Sąd Apelacyjny w (...) wniosku o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego orzeczenia w sprawie o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem tegoż Sądu z dnia 23 stycznia 2019 r. Umknęło jednak pełnomocnikowi skarżącej, iż postępowanie wywołane wnioskiem o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postanowienia jest incydentalnym w stosunku do głównego – o wznowienie postępowania.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75; dalej: ustawy o skardze na przewlekłość) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli

postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. Przez tok postępowania w sprawie w znaczeniu przyjętym w art. 2 ust. 1 i art. 5 ust. 1 ustawy, należy rozumieć postępowanie co do istoty sprawy. Przepisy ustawy o skardze na przewlekłość nie przewidują odrębnej skargi na przewlekłość postępowania incydentalnego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2016 r., III SPZP 1/16, a także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2015 r., III SPP 12/15, z dnia 13 listopada 2014 r., III SPP 227/14, z dnia 24 września 2014 r., III SPP 206/14). Na podstawie przepisów ustawy o skardze na przewlekłość dochodzi się prawa strony do osądzenia sprawy w rozsądnym terminie. Przepisy wymienionej ustawy są podstawą egzekwowania przez stronę procesu konstytucyjnego prawa do rozpatrzenia jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). „Sprawą” w postępowaniu cywilnym jest sprawa wszczęta pozwem inicjującym postępowanie procesowe, wnioskiem wszczynającym postępowanie nieprocesowe, skargą o wznowienie postępowania, itd., w której ma zapaść orzeczenie rozstrzygające o żądaniu osoby wszczynającej postępowanie. Omawianą wyżej „sprawą” nie jest postępowanie incydentalne wywołane wnioskiem o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postanowienia w sprawie o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem. Niewątpliwie wniosek o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postanowienia jest postępowaniem spoza głównego nurtu odpowiadającego przytoczonemu pojęciu „sprawy”, jaki w przypadku skargi o wznowienie postępowania, po ponownym rozpoznaniu sprawy, stosownie do okoliczności, zmierza bądź do oddalenia skargi o wznowienie, bądź jej uwzględnienia i w efekcie zmiany zaskarżonego orzeczenia albo jego uchylenia i w razie potrzeby odrzucenia pozwu albo wniosku lub umorzenia postępowania. Zaznaczyć także należy, że sprawność

postępowania Sądu w postępowaniach incydentalnych podlega nadzorowi administracyjnemu Prezesa Sądu. Nie podlega natomiast badaniu na podstawie przepisów ustawy o skardze na przewlekłość, te bowiem są przeznaczone jedynie co do orzekania w zakresie oznaczonym tą ustawą (art. 1 ust. 1 i 2). Badaniu w trybie skargi na przewlekłość postępowania nie podlegają rozstrzygnięcia, które w sprawie zapadają, ale tylko przyczyny nieuzasadnionej zwłoki w rozstrzygnięciu o istocie sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III SPP 10/08). Wobec powyższego uznać należy, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania wywołanego wnioskiem o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postanowienia, jako incydentalnego w cywilnym postępowaniu rozpoznawczym o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem.

Na marginesie dodać należy, że postępowanie zainicjowane wnioskiem o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego orzeczenia nie ma na celu załatwienia sprawy czy też wykonania orzeczenia sądowego (art. 2 ust. 1 *in fine* ustawy o skardze na przewlekłość) natomiast przedsięwzięte przez Sąd Apelacyjny w (...) czynności, jak również termin w jakim je podejmowano, a także rozpoznano wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia nie budzą zastrzeżeń Sądu Najwyższego.

Mając na względzie, że niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość postępowania w przedmiocie rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego postępowania, Sąd Najwyższy orzekł w punkcie 1 sentencji postanowienia o jej odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość.

Podstawę orzeczenia o kosztach sądowych – uiszczonej przez skarżącą opłacie od skargi w kwocie 200 zł – stanowi art. 17 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość, zgodnie z którym uwzględniając lub odrzucając skargę, Sąd z urzędu zwraca uiszczoną od niej opłatę (pkt 2 postanowienia).

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.